

Oaia albă, oaia neagră

Virgil A. POPESCU s-a născut pe 17 septembrie 1941 în orașul Craiova. Licențiat al Facultății de Matematică din cadrul Universității din București, a predat matematica la liceu vreme de patruzeci de ani. Fiind convins că are timp, debutează târziu, în 2006, cu volumul de teatru *Pionul Otrăvit*, apărut la Editura Universitaria din Craiova. Piesa *Oaia albă, oaia neagră* a fost redactată la începutul anilor șaptezeci și a fost completată ulterior.

Virgil A. POPESCU

Oaia albă, oaia neagră

Piesă de teatru

în două acte

CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 022 24 05 87; tel.: 022 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr.24, sectorul 2, București.

Tel./fax: 021 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md

www.cartier.md

Difuzare:

București: Strada Toamnei, nr.24, sectorul 2.

Tel./fax: 021 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md

Chișinău: str. București, nr. 68. E-mail: cartier@cartier.md

Cărțile CARTIER pot fi procurate în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.

E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00. E-mail: librariadinhol@cartier.md

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Em. Galaicu-Păun

Coperta: Vitalie Coroban

Design/tehnoredactare: Tatiana Cunup

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices

Virgil A. Popescu

OAIA ALBĂ, OAIA NEAGRĂ / LE MOUTON BLANC, LE MOUTON NOIR

Ediția I, iunie 2014

© 2014, Editura Cartier pentru prezenta ediție.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Popescu, Virgil A.

Oaia albă, oaia neagră / Le mouton blanc, le mouton noir: Piesă de teatru / Virgil A. Popescu; trad.

în lb. fr. de Lavinia Olimid; cop.: Vitalie Coroban. – Chișinău: Cartier, 2014 (Tipogr. „Bons Offices”). – 148 p. – (Colecția „Rotonda” / coord. de Em. Galaicu-Păun).

Tit., text paral.: lb. rom., fr. – Pag. var. – Carte-valet (inversă). – 300 ex.

ISBN 978-9975-79-883-9.

821.135.1-2=135.1=133.1

P 81

Cuprins

Actul I	7
Actul II	42

Oaia albă, oaia neagră

(Piesă în două acte)

Personajele:

PORTARUL: 55-60 de ani

BICICLISTUL: până în 30 de ani

TRIMISUL DE LA CENTRU: încă viguros, în prag de pensie

Actul I

Decorul: La început, întuneric. Zgomot de pași. Treptat se ivesc zorile. O umbră se furișează, dispare undeva. Câmp verde, verde strălucitor, stropit cu galben și maci. Din loc în loc, diagrame și lozinci mobilizatoare. În dreapta, în planul din mijloc, un copac. Stejar secular: trunchi gros, proptit în pari, coroana rotată. La rădăcină: pensule uzate, bidoane și cutii goale de vopsea. Pe trunchi e fixat un panou alb. De-o creangă atârnă un tablou (Tovarașul, în mărime naturală), de alta, un aparat de radio. Portarul: în uniformă, pistol și baston de cauciuc. Pândește. În buzunar are o sticlă. Discret, după situație, se va „cinsti”. Uniforma mai are o față albă care seamănă cu un halat de frizer.

Din stânga apare Biciclistul. Pe bicicletă, la portbagaj, duce o ladă mare, grea. Poartă halat albastru.

PORTARUL: Alo, alo, tovarășu'! (Biciclistul e absent, Portarul azvârle o pensulă spre el.)... Cu dumneata vorbesc! (Biciclistul întoarce capul.) Cu dumneata! Da, da, ești surd? Înapoi! Pe la mine e drumul.

BICICLISTUL (*se apropie*): De când?

PORTARUL: Dintotdeauna.

BICICLISTUL: Fugi, dom'le, de aici, am mai fost! Pe la dumneata ocolesc.

PORTARUL: Ți se pare.

BICICLISTUL: Și dacă nu vreau?

PORTARUL (*îi arată bastonul*): Chiar te rog! (*Indignat.*) O fi câmp, dar nu-l străbate fiecare cum vrea și pe unde vrea! Ce sunt eu: un nima'n potecă!?

BICICLISTUL (*ironic*): Poate sunteți, chiar unul cu „N” mare, și nu știți!

PORTARUL: Eu știu cine sunt și ce pot, sunt omul potrivit, la locul potrivit. Oricând putem verifica, am tot ce-mi trebuie, nu mi-e teamă de control.

BICICLISTUL: Vă cred.

PORTARUL: Încrederea e bună, dar numai verificarea dă garanție. S-o luăm pe puncte! Minte am? Am. (*Își lovește fruntea, sunet de bidon gol.*) Esență! Sunt bun! Pentru banii ce-i primesc, sunt chiar foarte bun! Urmează dotarea și echipamentul!

BICICLISTUL: Se vede, aveți tot ce vă trebuie: experiență, prestață, și uniformă.

PORTARUL: Nu te grăbi, controlăm! Întâi haina! Haină am? Am. Curată (*o întinde pe el*), călcată! De când lumea, haina îl face pe om.

BICICLISTUL (*constată*): Un nasture lipsă.

PORTARUL: Merge și fără el. Pantaloni (*întinde o fostă dungă*), la dungă! Hopa; (*se întoarce cu spatele*) doi nasturi lipsă! Nu-s probleme, am curea. Șapca? Șapca dă prestață. (*Caută.*) Era pe aici. (*Către Biciclist.*) Stai și te uiți la mine, ajută-mă, vezi pe unde e!

BICICLISTUL (*O găsește, îi lustruiește cozorocul, i-o așează pe cap.*): Lăsați-o pe-o sprânceană, vă dă forță și vă întinerește.

PORTARUL: Să mă conving! (*Se privește în geamul tabloului.*) Da, merge! Și acum pantofii! Se cer negri, îi am negri.

BICICLISTUL: Foști maro, fără ciorapi.

PORTARUL: Te grăbești și-mi pare rău. Nu mă cunoști, eu nu ascund nimic, așa sunt eu, tot ce constat, raportez. Să continuăm: pantofii?

Lipsă șireturi, unul fără toc! Exact ce-mi trebuie, pantofi turnați pe picior, numai buni de mers târâș. (*Se aruncă pe burtă, se târâște câțiva metri.*) Când mă mișc, nici musca nu se aude. Sunt dur, de frica mea toate au fugit. (*Se ridică.*) Și acum artileria grea: pistolul! (*Îl mângâie.*) Piesă de bază, ganță nouă!

BICICLISTUL: E încărcat?

PORTARUL: Plin, dă și peste, am și rezervă. (*Hotărât.*) Sunt în exercițiul funcției, vor nu vor, prin fața mea trebuie să treacă! Cine nu; (*ia poziție de tragere, Biciclistul, prudent, face un pas înapoi.*) am mână liberă... pac! pac! „Stai că trag!” Strecurătoare-l fac. Ca la graniță, întâi trag și pe urmă somez... (*Se închină.*) Dumnezeu să-l ierte! Mortu-i de vină! Legea mi-o cere, mă obligă să iau măsuri. Ce-a fost, a trecut, s-a dus! Trebuie să fac ordine, nu oricum, ci hotărât și cu răspundere muncitoarească. Unde sunt eu, acolo e intrarea. Ieri am fost acolo (*gest cu mâna*), pe acolo s-a trecut. Azi sunt aici, pe aici se trece.

BICICLISTUL: Mâine, mâine, pe unde?

PORTARUL: Azi e joi, mâine e o altă zi, atunci vom vedea! Îmi cunosc meseria, nu las pe oricine să treacă, pe aștia în blugi să nu-i văd, n-au ce căuta, de-l prind pe vreunul, îi rup picioarele!

BICICLISTUL: De ce? Sunt oameni pașnici, nu fac rău!

PORTARUL: Știu eu de ce, nu pot și nici nu vreau să spun! (*Către Biciclist.*) Am o treabă, să nu te miști, termin și stăm de vorbă! (*Se apropie de panou, alege o pensulă și un bidon cu vopsea galbenă. Înmoaie pensula, scrie cu litere mari și citește cu glas tare.*) „Pun”... (*apasă pensula*) „ct.” (*Cerceteaza bidonul.*) Am terminat vopseaua. Cât se consumă! Văd și nu cred; litera și sfertul. Cuvântul și bidonul. Dacă n-aș fi eu și ar fi altul, aș spune că se fură. Cutia asta era plină, eu i-am rupt sigiliul. Am scris, ce-am scris? Un cuvânt și gata, s-a golit! Îmi pare rău, era un galben cald, plăcut! (*Caută în grămada de cutii, alege.*) Roșu? Scriu cu roșu, roșu am și mai primesc. (*Privește pensula.*) Îmi bat cuie în talpă. Pentru roșu n-am pensulă.

BICICLISTUL (*dramatic*): Partidul, clasa muncitoare, sângele vărsat!

PORTARUL (*convins*): Ai dreptate, roșu e o culoare sfântă. (*Cu regret.*) N-am cu ce. Asta-i sculă?! E jumulită, aproape cheală, are și fire de păr negru. Să vreau și nu pot scrie cu ea. Ideologic, nu corespunde.

BICICLISTUL: V-ar trebui o pensulă nouă, una mai mare, chiar o bîdinea. Ceva special, mîner de aur și păr argintiu, nu păr de porc și coadă de lemn.

PORTARUL: Am așa ceva? N-am. Le-am cerut, nu mi-au trimis. Mai bine schimb culoarea și arunc pensula! (*Alege o nouă cutie.*) Albastru? Albastru precum cerul! Culoarea nu ridică probleme. Vara, da, merge, dar iarna? Culorile sunt ca oamenii, calde, reci și potrivite. Albastru-i de-a friguroasă. Mie îmi convine: mi-am băgat sobă, am și două pături, iarna mă descurc. Tot timpul cu pătura în cap nu pot sta. Unde e foc e și fum. Lumea e rea, parcă aud pe unul: „să moară și capra vecinului” și-mi înfundă coșul! Te întrebă un cunoscut ce faci sau cum o duci? Nu-i spune „bine”, omul e om și te invidiază, dar nici „rău”, că se bucură. „Mulțumesc de întrebare, potrivit”, așa trebuie răspuns!

BICICLISTUL: Mai bine să nu întrebe, fiecare să-și vadă de-ale lui. Aveți unul pe aici: mic, slab și arțagos, își băga nasul peste tot. Nu-l mai văd, pe unde e?

PORTARUL: Un palavragiu, o gură spartă, l-au dat afară. (*Caută, mai ia o cutie.*) Roz? ... Roz e culoarea potrivită. E de perspectivă. Ni s-a și spus: „Viitorul ne aparține, e spoit în roz”. Se prepară ușor, amestec alb cu roșu. Între cuvinte, ce distanță să las? (*Măsoară.*) Ce zici: o palmă?

BICICLISTUL: E prea mult.

PORTARUL: Un deget? E puțin?

BICICLISTUL: Nici gând. Îi dai unuia un deget, iar el îți ia mîna toată.

PORTARUL (*hotărât*): Scriu în continuare, fără spațiu, apăsător și cu degetul. E bine?

BICICLISTUL: Ai cinci degete la mîna stîngă, cinci la dreapta, plus zece la picioare, cu care din ele scrii?

PORTARUL: Se înțelege, cu degetul arătător, e cel mai important! (*Apucă sticla, trage o înghițitură, privește panoul, prinde curaj.*) Trebuie să recunosc, galben, roz or fi culori plăcute, dar sunt șterse, îți trebuie ochelari de citit. Negru e culoarea potrivită, scoate scrisul în evidență. Slavă Domnului, vopsea neagră am! (*Scrie.*) „de”... (*Un pas înapoi, citește, e mulțumit.*) „Punctde” nu-i rău, scris împreună

crează nedumerire. Vine clientul, eu stau mascat, se oprește, citește până înțelege; am timp, îl studiez, apar și-l iau la întrebări. (*Se dă un pas înapoi, admiră, repetă.*) „Punctde”, sună și arată bine. Remarc și scrisul, e de maestru. N-are rost să mă ascund, am talent, sunt valoros! Niciodată nu-i prea târziu, mă fac pictor! (*Începe un nou cuvânt.*) “t...r...e...”. (*Scandeează:*) „Stima noastră și mândria, Tovarășul și bucuria” slogan la modă, se cere.

BICICLISTUL: Pictor de lozinci nu-i rău. Comenzi peste comenzi. Sunt atâtea garduri, ziduri, pe toate le iei la rând! Retribuție asigurată, din când în când mai pică și câte o primă. La șaibă-i greu, controalele s-au înmulțit, la fel și șefii. Vin în valuri, vin de peste tot. De ești slab, nu rezști, te îneci.

PORTARUL: Trebuie să fii pe fază, minunea ține trei zile, eu n-am probleme, sunt bine pregătit, la controale fac față. Cu presa mă descurc. Cum apare un străin, nu stau, nu-l las să deschidă gura, îi trântesc un panou în nas: „Citește!”, atât îi spun, și scot pistolul. Am un placaj bine lucrat, cu angajamente și săgeți crescătoare. În fața lui n-a rezistat unul, pe toți i-am făcut zob! Individul stă ce stă, admiră pistolul, mă felicită și pleacă!

BICICLISTUL: Cu pensulă și bidinea în mână avansezi ușor, ai toate ușile deschise, îți faci o mulțime de relații.

PORTARUL: Mai ales acum, când a apărut și la noi stresul. Tot ce-i rău din Vest ne vine. Tovarăși serioși nu pot să adoarmă.

BICICLISTUL: Am auzit și eu. Bieții oameni se zbat toată noaptea, unii își dau cu capul de pereți, iar alții cad din pat.

PORTARUL: Am un vecin secretar de partid. Ce se chinuie! Miezul nopții îl găsește cu ochii în tavan. Pe toți, pe toți care n-au somn, eu, numai eu, îi pot ajuta!

BICICLISTUL: Cum, îi îndopi cu pastile?

PORTARUL: De doctori sunt sătul, să n-aud de ei! Mă durea rău timpanul. Bine că n-am avut bani, măcelarii voiau să-mi taie urechea! Pe mine partea materială nu mă interesează. Eu acționez asupra conștiinței. Îmi ești simpatic și-ți spun cum. Într-un loc la vedere, recomandat e deasupra patului, pe tavan sau pe-un perete în față, pictez îndemnul lui Stalin: „Învățați, învățați, învățați!” sau vorbele lui Marx: „Omul e ca oul, cade jos, se face praf!”. Lucru verificat

de mine, cine citește, adoarme pe loc. Când n-am vopsea, trec la telegrame. (*Scoate o hârtie.*) O telegramă e ușor de primit, dar greu de scris, puțini se pricep.

BICICLISTUL: Eu una știu: textul trebuie să fie scurt, clar și concis, adică să spună ieftin tot ce gândești.

PORTARUL: În telegrame sunt expert. (*Citește.*) „Titlu: Telegramă. Stop. Planul la zi depășit. Stop. Trecut la recuperare. Tot stop. Semnat un colectiv fruntaș”, fără adresă, poșta o cunoaște... Trebuie să recunoști că-i bună! (*Arată spre tablou.*) Tovarășul o așteaptă, noaptea nu poate dormi, gândește, se frământă, ia pastile și citește telegrame. Până mai ieri eram un miliard pe pământ, vom fi douăzeci. Apar probleme! La noi toți, la nevoile noastre, Tovarășul veghează, se îngrijește. (*Agită telegrama.*) E prea scurtă, prea telegramă, câteva rânduri nu-l adorm. Îi fac o introducere politică, pomenesc ceva de strămoșii noștri și închei cu dezarmarea. Între cap și coadă, adică început și sfârșit, intervine artistul. Adică eu. Printre rânduri îi strecur câteva urări de sănătate și-i desenez un câmp plin cu floricele. Talentul mă scoate în față, ajung șef, mare șef! M-am hotărât; cer aprobare pentru barbă, îmi las plete și perciuni, toți artiștii au. (*Cântă.*) „Barbă albă, barbă neagră, barbă cioc, barbă deloc? Ghici cine-i? (*Râde ca un copil.*) Nu știi?! Marx, Engels, Lenin, Stalin”. (*Scrie.*) „c... e”. La noi, părul lung trezește suspiciuni, pierd pensula, mi-o iau, am familie, pletele nu țin de foame.

BICICLISTUL: Vremurile s-au schimbat, ce-a fost, s-a dus, perciunii nu mai fac parte din lupta de clasă.

PORTARUL (*scrie*): „re” (*Citește mulțumit.*) „Punctdetrecere”. (*Aruncă cutia, își privește degetul arătător.*) Ce meserie jegoasă: un cuvânt și te-ai murdărit până-n gât. (*Se șterge cu telegrama, o aruncă.*) Ce hârtie proastă, nici la șters nu-i bună! (*Pauză.*) Șef nu-i mare lucru, oricine poate fi.

BICICLISTUL: Cum? Vreau să fiu șef!

PORTARUL: E simplu, te faci membru de partid. De ești prost, dai ceva ori îți iei meditator; dacă ești foarte prost, nu-i rușine, faci școala de partid. Ce face un șef? Mai nimic, primește indicații și împarte sarcini. Portar sau paznic e altceva, e mult mai greu! Răspunzi de toate și de tot. Așa ceva nu se învață, se moștenește. Întreg câmpul, cât vezi cu ochii, și iarba sunt în grija mea. Pentru funcția asta îți trebuie

tact, diplomatie și mult cap. Altfel nu rezisti. Legea e lege, e una c-un pogon de instrucțiuni, fără simțul orientării ești pierdut, mai mult mort! O ia unul razna pe câmp, e bătut în cap, vrea să rupă floricele și n-are aprobare. Stea în frunte n-are, nu știi cine e, te opui.

BICICLISTUL: Ce ai, dom'le cu el? Lasă-l în pace!

PORTARUL: Nu-i chiar așa! Nu poți, e meseria ta. Buruienile sunt bob numărat, le ai pe inventar, e în joc pâinea ta, ești plătit, trebuie să faci ceva! E care pe care. El te înjură de mamă. O mamă ai, nu poți trece peste jignire! În legitimă apărare îl pocnești. Dacă-i unul cu relații, o poți păți! Eu nu-s de azi, de ieri în meserie, știu când să închid un ochi, oameni suntem, la nevoie întorc și capul! Ne-am luat cu vorba, era să uit, când ai mai fost pe aici, până acum nu te-am mai văzut?!

BICICLISTUL: Mai demult!

PORTARUL: Ai observat, nu stăm pe loc, progresăm, la noi mereu se schimbă câte ceva. Pe acolo, pe unde aveai de gând să treci, o să îngrădim. (*Biciclistul s-a oprit, bicicleta e veche, descentrată, roți puțin ovale. Se apropie de copac.*) Ce gard o să fie! Atunci să te văd! Cu lădoiu' în spate, mai poți să-l sari? Trei metri înălțime, beton armat cu paie și coceni! (*Mândru.*) Invenție de-a noastră, noutate pe plan mondial. N-ai știut?

BICICLISTUL: Nu.

PORTARUL: Uite, afli acum! Paiele înghețate înlocuiesc cu succes fierul. De aici, numai avantaje: economie la metal, preț de cost redus, paiele nu ruginesc. Grâul, adică boabele, îl vindem, paiele ne rămân, sunt la îndemîna oricui. Frigiderul ți-e gol, îl umpli cu paie, când ai nevoie, deschizi ușa și le folosești.

BICICLISTUL: Sunt orășean, stau la bloc: ce să fac cu paiele la etajul trei?

PORTARUL: Găsești, nevoia te învață. Tu nu vrei, dar se întâmplă: te cerți cu nevasta, câți nu se ceartă? Tribunalele sunt pline. Ești sătul, nu vrei s-o mai vezi! Să dai divorț? E o prostie! Avocații îți toacă banii și de ea tot nu scapi. Pui între tine și ea drept paravan o rogojină din paie congelate!

BICICLISTUL: Am nevastă tânără, frumoasă, îmi place s-o văd, s-o simt aproape.